

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Helyben: . . . . .
 Vidéken: . . . . .
 Egy léra. . . . . I ker. Egy léra. I ker. 50 HLL.
 Negyedévre . . . . . Negyedévre 4 . 50 .

Feladvó szerkesztő:
III. MÓRICZ PÁL.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Piacz-utca 47. és 48. szám.

Uzsora az étellel.

Az ország több vidékén a földmivelő nép, mintha összebeszélte volna, el van határozva arra, hogyha elviszik a gabonáját, szétszedi a vasuti vágányokat.

Mélyen járhat a nép kétségbeesése, amikor ilyen végzetes elhatározás érlelődik benne. A nép békés, szorgalmas és türelmes. Sok sebet ütöttek rajta már idők során, a melyet mind megadással fogadott. De a mikor utolsó megélhetési eszközeitől megakarják fosztani ezt a jóra való népet akkor — nagy látszik — az is az ultima ratiohoz folyamodik. Az élet-halál harc megkezdődik. Az éhség és kétségbeesés, vagy a legrosszabb, vagy a legjobb tanácsadó.

Igaz, hogy a mikor ilyen eső nélkül való száraz nyár van és az aszály pusztít, akkor a sors csapásait közös erővel, egymást támogatva kell viselnünk a sorscsapásokat. De éppen az a veszedelmes ilyenkor, hogy egy egész tömeg ember akad, a ki a nép nyomoruságát a maga számára szüretnek tartja. Ez az az idő, a mikor a népszorsorások aratnak a nép rovására. Az ételmi szereket nem a rossz termés

arányában drágitják meg mesterségesen, hanem azon túl is valósággal mesterségesen. A rossz termés ürügy, a fosztogatás cél. Megdrágult ime a kenyér. Drága a gyümölcs; drága minden ételmi cikk. Még a huszorsorások is megmozdultak, hogy kenyük kedvük szerint fosztogassák a népet. Pedig a takarmány-hiány folytán, a mikor minden jószágot levágnak, a hus az egyedüli ételmi cikk, mely olcsó volna. A lakások is megdrágultak. Lakás és étel oly drága, hogy a szegény ember nem tudja, mihez fogjon, kibez forduljon.

Ezzel a nyomorral, az általános depresszióval uzsoráskodnak most azok, a kik elég lelketlenek erre. Nem az az igazi uzsorás, a ki nagy kamatra ad kölcsön pénzt. Ezt csak egy fajta az uzsorásoknak. Az igazi uzsorás az, a ki embertársainak szorult helyzetét arra használja fel, hogy kizsákmányolja. Ez az uzsoráskodás réndszerré vált nálunk és a közhatóságok mindenre inkább gondolnak, mint arra, hogy ennek határt szabjanak. S van-e lelketlenebb uzsora, mint az, amit egy inséggel küzdő, a sorstól meglátogatott néppel folytatnak? Hátulajdonosok, mézárások, hentések, pékek ilyen

szomorú időkben, a mikor minden más cikket nélkülöz a nép, mert csak enni valóra szabad költenie, amugy is az egyedüliek, a kik haszonnal dolgoznak. Ők azonban most hirtelen, rögtön akarnak nagy vagyonra szert tenni. A törvény csak a pénzüzsorásokat üldözi; a többi uzsorás szabadon garázdálkodhatik.

S mindezekon kívül ott van a szerencsétlenség háta mögött a legnagyobb uzsorás: az állam. Nem hogy védelemben részesítene a népet, ami első és legszentebb kötelessége volna, hanem maga jár elől a fosztogatásban. Az állam nem nézi, hogy szárazság van, hogy lelketlen kufárok a nép ulolsó csepp zsirján akarnak meggazdagodni, hanem egyre kiméletlenebb, egyre félelmesebb módon dolgoztatja az adóprést. A hadsereg éhes, annak a gyomrát meg kell tölteni, ha tönkre megy is az egész ország.

Ilyen szomorú körülmények közt valóban nem csoda, ha a szegény, kizsákmányolt, Istentől-embertől elhagyott nép olyan gondolatokra ébred, hogy fölszedi a vasuti sineket, hogy el ne vihessék azt a kicsi gabonáját, melyet a szárazság még meghagyott neki.

Könny és mosoly.

Ha mind együvé tudnánk gyűjteni
 A könnyeket,
 Siró szemekből kioldva, mi
 Aláperreg:
 Én azt hiszem a földet nemsokára
 Elöntené a könnyek tengerárja.

S ha égő nappá egyesülne mind,
 Mind a mosoly,
 Mi boldog embereknek ajkain
 Dereng, honol;
 Én nem hiszem, hogy voln, annyi sugára,
 Mitől eloszlának a könnyek árja.

Jörgné, Draskóczy Ilma.

A földesi községházán.

Irtá: Petrus Jenő.

A földesi községháza illyenté mikor a mezei munka dandára van, csak úgy kong az ürességtől. A kis bíró ott bóbiskol a hűvösben, öreg bíró uram pedig a tanácsház zöld asztala végén a kényelmes karosszék-

ben, nagyokat ásitva bus, unalmas egyedülvalóságban.

Eszébe jut, hogy mennyire másképen volt illyentéj odaelőtte, mikor még Csapó István uram itt üldögélt vele s beszélgették vala a község ügyét baját. Eszébe jut — nem! szinte maga előtt látja öblös tajtékipipájából mint fujogtatja a kekes füstkarikákat az ócska, finanszolatlan rövidre vágott muskotályból. Szinte hallja, hogy kérdézet:

— Na, komám, mit szól hozzá?

— Megjár.

— Érti a szagozatját?

— Az ám.

— Meghiszem azt, Gyulabátyám, a viczespány is ebből tüzelget a kópák alatt. Amint így beszélgetnek, hát egyszer csak rájön a köhögés Csapó uramra. Nagyot tüszentett. Már kedves egészségére akarta kivánni, mikor Csapó ur csak eljajdította magát s odakapott a pléh abroncsához, a melyet hasakörül hordott, mivel hogy nagyterjedelmű vala a belső részének a dongazata s egyhelyen meg is volt foltozva. Ez a fojt kiszakadt a nagy köhögés mian s nagy fájdalomt okozott neki. Letette a kezéből a

tajtékipipát s mindkét tenyerét a foltos helyre nyomva haza ment s elhívta a házi orvosát, a ki ezt a foltot reperálgatni szokta.

Az orvos el is jött, de sok reperálás után se tudott boldogulni. A hasdongán keresztül tört belsőrészt nem tudta visszagyümöszölni.

— Segítség kell ehez.

— Hát hijjal segítséget.

Nosza, a környék orvosai után. Jöjjen Budapes tről, Dekreczenből, Váradról, a hol csak a hozzáértő lakik.

Össze is jöttek a földesi udvarházba. Lefektették egy alacsony asszaltalra háttal a lapjára Csapó uramat. Meg vizsgálták.

— Operálni kell.

— Bele nyugszik?

A beteg azt mondta rá:

— Nem bánom.

— Elaltassuk?

— Kiallom így is.

Lefogták, lekötözték s neki álltak négyen . . .

Csapó csak nézte. Olykor-olykor öszszeszorította fogát s a padlás felé merészlette a szemét, — de nem szólt egy jéjj

Gerő E.

férfi-, fiu- és gyermekruha üzlet.

Piacz-u. 47. szám alatt

a Dreher sörcsarnok és Hungaria kávéház között.

MEGNYILT.

Nemzetiségi politikánk.

III.

Most már úgy hisszük megfelelőtünk azon fentebbi kérdésre, hogy érnök azt el, hogy nemzetiségeink szíve hajoljon felénk, ne nyelve, jobban mondva ne csak nyelve?

Tudjuk, hogy az a szüle, a jó szüle, amelyik nem csak tanácsolja gyermekeinek a jót, hanem egész élete, minden tette, minden lépése olyan, hogy a gyermekek örömmel látják, miszerint az ő szülei minden jóban, nemesben kitűnnek a többiek felett. Az ilyen szülék nem kénytelenek erkölcsi predikációkat tartani gyermekeiknek. Példájuk jobban hat minden szónál.

Azt is tudjuk, hogy nemzetiségeink felett diadalra nem jutunk, ha csak akként nem élünk, akként nem teszünk, hogy minden tettünk iránt elismeréssel legyenek. Ha nemzetiségeink befogják látni, hogy a magyarság előttük jár minden követendő jóban, akkor nem csak, hogy szívök fog felénk hajlani, de — bár egyenként — befognak oltadni. Ez olyan beolvadás lesz, melyet ők örömmel tesznek, mely önként megy, míg a mostani csak kiabálás a magyarnak: a magyarok erőszakos beolvadást akarnak, nem gondolván meg, hogy ma napság oly erős a faji érzés, hogy egy verébfiút sem lehet erőszakkal megmagyarosítani.

A míg sokat beszélünk: keveset cselekszünk, pártoskodunk, köztéren szereplőket gyanúsítunk, nem elvekért, de személyek ellen harezolunk, nagyozolunk, adósságot adósságra csinálunk, addig ne higgyük, hogy akár erőszakkal, akár erőszak nélkül magyarosítunk.

De nem elég, hogy mi magunk példás társadalmi, gazdasági, családi stb. életet éljünk, hanem szükséges, hogy szemben komoly, határozott, nem kapkodó eljárást tanúsítsunk.

Nincs értelme oly kicsinyes dolognak, mint például zászló eltiltása. Ez nevetséges. Beszterczen pl. úgy fogtak ki ezen, hogy mikor banderium vonult be az állomástól, az egyik lovas vállán és hóna alatt piros, a másikon kék szalag volt. Tehát a két-két lovason lévő szalag tett ki egy zászlószalagot. Nagyszébenben meg az előtt három-négy évvel az volt rendelkezve, hogy a zászlószalagok majálisán elől a két zászló-zászló között kell vinni a magyar zászlót, vagy ha

ezt nem akarják vinni, akkor a zászló zászlót sem szabad vinni.

Addig magok vállalkoztak zászló-vivőkül, most a tanárkar rendelt ki két zászló és egy magyar fiút, hogy felváltva vigyék a zászlókat. És nemcsak a zászló fiúk, de a magyar fiú is ellenesegült. A zászló diákok énekelve vonulnak ki. Egy sor az énekekben magyarra fordítva így hangzik: „hajtsátok meg a zászlót“, minthogy a zászló azonban elmaradt, más vers sort csináltak, mely fordításban így hangzott „gondoljatok a zászlóra“. Így játszották ki a miniszteri bölcsességet.

Az sem helyes, hogy a szózat, himnusz éneklését kivanják azoktól, kik magyarul nem tudnak. Hogy énekeljék, ha nem tudnak magyarul?

De az sem helyes, hogy az állam nem magyar nyelvű iskolákat dotál. Valamint az sem, hogy az állam neveli a más nyelvű gyermekeket hivatalnokokká. Nevelje az állam, a mi fiainkat és ügyeljen arra, hogy egy magyar gyermek se veszítse el a magyar nemzetiségét. Viszont hagyja, hogy nemzetiségeink maguk neveljék gyermekeiket. Ne azon igyekezzünk mi, hogy minden oláh gyermek az állami iskolában tanuljon magyarul írni-olvasni, hanem arra, hogy a mi gyermekeink megtanuljanak írni-olvasni.

Ne arra igyekezzék az állam, hogy a nem magyarok képzettségét, hanem hogy a magyarokat emelje. A nem magyar nyelvű felekezetek neveljék maguk, minden állami támogatás nélküli fiaikat, a magyar nyelvű felekezeteknek azonban legyen segítségére az állam.

Hajtsa végre továbbá a kormány a Darányi parcellázási tervét. Így megszűnik az egy-két gyermek rendszer és a felvidékről behuzódó népség önmagától fog az időben magyarrá válni. Beksicsnek birtokát-helyezési elméletét is valósítsuk meg. Az alföldi nagybirtokosok parcellázzák földjeiket a magyarságnak és hazánk szélein vegyenek erdőket, alapítsanak gyárakat. Meg vagyunk győződve, hogy ezeket követve megszűnik a kvandorlás, az egy-két gyermek rendszer, szaporább lesz a magyar és nem a magyarosítás, hanem a magyarosítás a maga természetes útján halad előre, anélkül, hogy nemzetiségeinket keserítene, zaklatná. Ez többet ér, mint zászló eltiltás, himnusz, szózat ráparancsolás és iskolák állami támogatása.

Országgyűlés.

[Budapest, 1904. augusztus hó 7-én.]

Eredeti tudósításunk.

Három sűrű nyomtatott oldal a mai napirend, összesen huszonkilenc tárggyal. A zöme ennek a hosszú létániának viczinális engedélyezéséről szól. Maga a ház azonban néptelen. Tíz óra volt, de a terem üres és a folyosón is egy-két ember lézeng csupán. Végre élet támad a teremben, Zichy Jenő gróf heveskedik. A fiókja kulcsa tűnt el és nem tudja kivenni gukkerét. Sebaj, nyugtatja meg Madarász József apó a grófot, ugysem lesz ma miben gyönyörködni.

Tizenegyedfél óra volt, a mikor Feilitzsch Arthur báró az ülést megnyitotta.

A kormány részéről jelen voltak Tisza István gróf miniszterelnök, Khuen-Héderváry Karoly gróf, Tallián Bela, Plósz Sándor, Lukács László miniszterek.

Elnök meleg hangon parentálta az elhunyt Veszéghelyi László pécskai képviselőt.

Lukács László pénzügyminiszter törvényjavaslatot nyújt be a delegációban 1902-re megszavazott 38 milliónyi rendkívüli tétel magyar részének fedezéséről.

Hegedüs Loránt a pénzügyi bizottság előadója beterjesztette a bizottság jelentését az approporiációról.

A napirendre tértek át.

Az alapítványi helyekről és a mérsékelt áru marhasórol szóló törvényjavaslatokat harmadszor való olvasásban elfogadták.

Az állami anyakönyvekről szóló 1894: XXXIII. t. cz. módosításáról a belügyminiszter törvényjavaslatára került a sor.

Baross Gusztáv előadó a javaslatot elfogadásra ajánlotta.

Szalai László a módosításokról nyilatkozik csupán. Elismeri, hogy a módosítás magának az alkotásnak stabilitást ad, óhajlaná azonban, ha külön családi anyakönyveket rendszeresítene a belügyi kormányzat. A javaslatot elfogadja.

Egy kis egyházi politika.

Csernovich János abból a körülményből, hogy az anyakönyves törvény módosításra szorul, azt következteti, hogy az egyházi politikai alkotások nem lesznek marandók. Az anyakönyvi törvény súlyos megterhelése az államnak, a községnek, és ugyancsak megterhelte a községi jegyzőket is. A községi pénztárakat igen megterhelte ez a törvény, mert a dologi kiadásokat a község tartozik fizetni. Ez ellen minden törvényes eszközzel megpróbálkoztak a községek védekezni, de eredménytelenül. A mostani javaslatot, elismeri, némileg javít a helyzeten, az eljárás, a kezelés, és valószínű, hogy a jegyzők munkája megcsappan és a községek is elkerüli a zaklatást.

A javaslatot pártszempontból nem fogadja el.

Tisza István gróf kormányelnök nyilatkozott ezután. Mindenekelőtt Csernoch Jánosnak válaszol.

A javaslat nem dezavualja az egyházi politikai alkotásokat, a kedélyek is lecsillapultak azóta, hála istennek. A törvény bevált és most az egyszerűsítésre gondolhatunk.

Kaas Ivor baró: Követjük a példát!

Tisza István gróf: Megtisztelve érzi magát mindazáltal, ha a néppárt követni fogja a példáját. De nem tudja, hogy miben?

Kaas Ivor: A revízióban!

Tisza István gróf: Annak nagyon örövendeni fogok, mert végre meglátjuk azt, a mitől a néppárt oly nagyon huzódozik, hogy mit ért a revízió alatt. Ha a képviselő ur engem tekint ebben követendő példának, akkor osakhamar itt lesz az egy akol és az egy pasztor ideje. (Derűltég.) Szalaynak azt váaszolja, hogy helyesli azokat, a miket kifejtett és igéri, hogy további egyszerűsítésre fog törekedni. Ez a javaslat szervezeti részében nem terjed ki a városokra, a városokra vonatkozó részt majd a városi reformmal együtt oldja majd meg. Kéri a javaslat elfogadását. (Helyeslés a jobboldalon, a Kossuth-párton.)

A javaslatot a Ház általánosságban, majd miután a 13-ik és 15-ik szakaszhoz Plósz igazságügyminiszter stílis módosítást ajánlott, részleteiben is elfogadta.

A Győrsziget és Révialupataház községek közigazgatási és országgyűlési képviselőválasztási átkebelezéséről szóló javaslatot Nyegre László előadása után vita nélkül elfogadták.

A Budapest székesfőváros törlesztéses kölcsönkötvényei kiterjesztéséről szóló javaslatot Hegedüs Loránt előadó ajánlatára vita nélkül elfogadták.

Sopronmegyében levő Sobor községhez tartozott ugynevezett padári rét és nádas területnek Sopron vármegyéből Győrvármegye területére való átkebelezése és Uj-Malomsok község határához leendő átcsatolása tárgyában beadott belügyminiszteri jelentést a ház tudomásul vette.

A mezőgazdasági hasznos madarak védelmére kötött nemzetközi egyezményről

szót se. Csak végre, mikor már unni kezdte annyit kérdett:

— Soká tart még?

— Csak nyugodalom. Mindjárt meg lesz.

Meg is lett. Az orvosok megmosakodtak, megtörölköztek s a beteget egy hevederekkel kipárnázott ágyra helyezve azt mondták:

— A műtét kitünően sikerült.

Azután egymással kezét szorítva távoztak.

A beteg ápolóira maradt. Az este leszállt. Nyugalomra tért mindenki, a beteg is elszenderedett, az ápolók is elaludtak.

Reggel mindenki felébredt, az ápolók — csak a beteg nem.

Ó, aludt tovább, — alszik most is.

Meghalt.

A földesi bíró úgy elgondolkodott ezen, úgy elszomorodott, hogy szíve mar ei is szunyad, ha egy légy épen orrhegyen nem szurja.

Felugrott. Üsse a kő. Már elaludtam, Mit busongok utána? Itt van Csapó Pista, a főhadnagy ur. Az apja fia. A kormány most tette be a vármegyére gazdasági előadónak.

szóló javaslatot **Telegdi József** ajánlotta elfogadásra.

Csernoch János szót a tárgyhöz. Arról panaszkodik, hogy éneklő madarainkat Olaszországban kipusztítják akkor, amikor erre mifelénk huznak. Ezt a kormány figyelmébe ajánlja. Hasson oda, hogy Olaszország is írja alá az egyezményt.

Tallán Béla földmivvelésügyi miniszter feleli, hogy 69-ben elvileg hozzájárult Olaszország az egyezményhez, de facto azonban megtagadta az egyezmény aláírását, mert egyes vidékein a megélhetést biztosítják a madarak.

A ház a javaslatot elfogadja. Szünet következett. Szünet után a 12 új viczinális vasut engedélyezéséről szóló javaslatot tárgyalták. **Kaas Ivor** báró követeli a viczinális-törvény revízióját. Addig nem szavaz meg új viczinális-törvényt.

Madarász József hozzájárul **Kaas** indítványához.

Tisza István kijelenti, hogy a viczinális-törvényen dolgoznak már, de a dolog a vasuti sztrájk miatt megakadt.

Kaas Ivor kötelező ígéretet követelt. **Tisza István** sürgős feladatnak tartja a törvény revízióját, mire a Ház a javaslatot megszavazta.

Augusztus 16-án a főrendiház tart ülést.

Vármegyénk és közelvidéke.

Kivándorol Amerikába. Holnap kel utra Mikepércsről **Szegedi Gábor** a feleségével és 4 gyermekével. Már eladta házat-földjét és mintegy 3000 korona vagyonnal akar szerencsét próbálni a tengeren túlra.

— Az idén semmim se termett, mégis sirva megyek el a falumból. Nem akarom megvárni, hogy végleg elpusztuljak. Amerikában majd csak megélek valahogy — mondja a kivándorló magyar.

Még a télen többen indulnak utána, mert házaikat-földjeiket már is kínálják eladásra.

Közigazgatási bizottsági ülés. A vármegye közigazgatási bizottsága hétfőn délelőtt ülést tartott, amelyen **Rasó Gyula** alispán elnökölt. Az alispáni jelentés részvétellel emlékezett meg a közigazgatási bizottság kiváló tagjának: **Sóvágó Gábornak** és **Dalmy Lászlónak** elhunytáról. A bizottság részvételének adott kifejezést és az elhunytak érdemeit jegyzőkönyvben örökítette meg. Ezután a szakelődök betérjesztették általános jelentéseiket a folyó év első feléről, amelyeket tudomásul vettek.

Fosztogató suhancok. Az Alsó-Józsára ment ki **Kopcsa Mihály** debreczeni lakos és ott a **Farkas-fele** korcsmába tért be. Odavetődött négy józsai suhanc is, kik csakhamar belekötöttek Kopcsába, lefoglák, zsebeit kiforgatták, revolverét elvették, de pénzére nem akadtak rá. A korcsmabeliek segítségért kiáltottak, mire a 4 legény elmenekült. A csendőrség a négy legényt elfogta és átadta az ügyészségnek.

Olvasóink rovata.

Levél Borszék fürdőből.

1904. augusztus hónap.

Már ismét itt vagyok e főséges természeti bájakkal diszeskedő vidéken, a hol az ég magas fenyvesekkel ölelkezik és az

alattuk járok arcának halvány rózsáit piros rózsákká csokolja.

Harmadik évtizede (1881-től) járok Borszékra és évről evre mindig újabb s újabb meglepetések vártak a fürdőtelep emelkedése körül. A tulajdonosok **Gyergyó, Ditró** és **Szárhegy** községek közbirtokossága minden tőlük telhető áldozatot meghoztak és költséges befektetéseket eszközöltek a végül, hogy a gyógykincseket rejtő fürdőjüket és páratlan szénsavdus borvizüket ne csak Magyarország határai között, hanem az egész világ előtt ismertté és közkezdveltségüvé tegyék. Azonban vagyoni erejük kimerült, mielőtt e kitűzött nemes célt elérheték volna, hogy t. i. Borszékot világfürdői rangra emelhesék.

Ennek végbevitelére **Fekete Mór** fürdőbőrlőnek feladata leendő, a ki Borszék-telepet és borviz forráit a közbirtokosságtól ötven évre bérletbe vette s „Borszékfürdő vállalat” czímen vezeti, Borszék fürdő új bérleje alapos tervvel készült a fürdő megfelelő felvirágoztatásához és mint üzleti szakember első szükségességnek tartja minél szélesebb körben megismertetni a fürdő forrásainak vizét, a savanyu vizek e királyát.

Az ötven évi bérlet alatt a szerződés értelmében nagy arányú befektetéseket fog eszközölni a fürdőtelep kiépítése körül, úgy hogy bármely világfürdővel versenyképesse tegye. Nem sokára be is fog ez következni, amikor a Szászrégeni s hódálvi székely körvasut kiépül. Az szászregendéai 26 km. hosszú tervezett vonal építvényeinek munkáira a M. A. V. igazgatósága meg is tartotta a versenytárgyalást és 19 ajánlat közül **Fábián Lajos, Minde Lajos** és **Somlyó József** társ vállalkozók ajánlata fogadtatott el. Vállalkozási összeg 1,091 398 kor. értékkel. A szászregendéai vonal rész a székely körvasutnak egy kis részét teszi ugyan, de remélhető, hogy 2—3 év alatt a többi rész is kiépül. A fővonal **Toplicza** állomásától már csak két órai kocsizás után érhető el Borszék az ország legszebb serpentin útján, a mely **Csik** és **Maros Torda** megyék határát képező **Árkora** hegyen épült. Azonban tervbe van véve az is, hogy **Topliczától-Borszékig** villamos motoru iparvasut építesék, amikor az ország fővárosát Budapestet közvetlen vasut összeköttetés fogja Borszék fürdővel összehozni. Majd ekkor **Széchenyi** ként el lehet mondani, hogy: „Borszék nem volt, hanem lesz!”

Daczára az egész országban elterjedt üzleti pangásnak és az országos szárazságból eredhető inséges kilátásoknak, mégis elég szép számú fürdővendég van itt, akik e főséges vidéket fölkeresték és magoknak üdülést szerezni óhajtanak. Az illusztris fürdővendégek közül megemlítendő: **Pávai Vajna Béla** tábornok Budapestről, **Klobucsar Viktor** altábornagy Kolozsvárról, **Bolok Viktor** őrnagy Marosvásárhelyről, **Roth Ferencz** pápai prelátnak kanonok-plébános Gy. szászhegyről, **Tamási Áron** kanonok Gyulafehérvárról, **Jung Cseke Lajos** apát-plébános Székely-Udvarhelyről, **Karácsony Márton** apát-plébános M. Váasarhelyről, **Borsodi Latinovits Albin** kir. kamarás Greitzből, **Urmánczy Nándor** képviselő Kolozsvárról stb.

Megemlítendő, hogy a Borszéken emelendő templom javára még 1902. évben tervezett sorsjáték f. hó 20-án visszavonhatatlanul még fog tartatni, mely után a kihuzott nyerő számok az ezüst nyereménytárgyak jegyzékével együtt nyilvánosan, hi-lapilag fognak közzétettni. A 100 db. szebbnél-szebb ezüst nyeremény tárgy az **Emmaus-villában** van közszemlére kitéve. Négy nap óta gyakori hideg hűti le a levegőt. Végre **Erődi Ernő** tanárnak Borszékéről rögtönzött versével zárom soraimat:

Csodálatos fenyők, fejedelmi vizek;
Isteni levegő, egészséggel fizet,

Földi édenkertet adott a jó Isten,
Gond, betegség, aggság nem maradnak itten.
Cs. I.

Egy hold föld:

tízmillió korona.

— Érdekes pör a nagyváradi kir. táblán. —

Az olvasó bizvást azt hihetné, hogy ebben az írásban holmi mesés várárról van szó, amit a modern **Dáriusok** trösztje, a **Morgan** vagy **Rockefeller** csoport csapott valahol **Klondyke** aranyföldjén, ahol kincs sarjadzik az emberek lépte alatt. Tízmillió egy hold földért? Van is ilyen ára földnek a világon? Vagy tán valami merész amerikai spekuláció? Vasutkirályok örült próbálkozása? . . . Nem. Ezt a tízmillió holdacska nem is messze tőlünk, az aradmegyei **Monyoró** község határában sorvasztja a nap tüze, s hogy a furfangos gazdája ilyen csinosan kitarította az árából annak igen érdekes története van, amit egy paksaméta pörös írás világosított meg a bíróságok előtt.

Hogy rendet tartunk, a dolog 1903. márczius havában kezdődött. **Schmidt Mihály** vagyonos sváb gazdának az aradmegyei monyorói határban 55 hold szántó földje van egy tagban. Többször megtörtént már, hogy a szomszéd **Mausz József** telkéből el-elzántott a gazda egy-egy vonalnyit, amiből mindig pör keletkezett. A sok patvárokodásnak úgy akart véget vetni, hogy a mult év tavaszán elhatározta, hogy megveszi parázs pénzen a szomszéd telkét, ami 1900 négy-szögöl, tehát egy katasztrális holdnál valamivel nagyobb. Egy vasárnap fölkereste hát **Mausz Józsefet** a lakásán:

— **Ta Szepe!** mondok egyet, kettő lesz belőle. Add el a földedet, hogy ne legyen annyi akadékoság közöttünk.

A szomszéd, aki az igazi agyafurt svábok fajtájából való s úgy látszik rég elmulhatott negyven esztendő, mert alaposan benőtt a feje lágya, a szomszéd eleinte huzakodott:

— **Nem adom, kell nekem, szegény ember vagyok, a föld csak megmarad, a pénz eluszik.**

Schmidt uram elővette minden rábeszélő tehetségét, mert hát kedve is volt ahhoz a karaj fundushoz s ígért telekért 450 koronát.

— **Nem lehet, nem lehet —** hajtogatta a szomszéd — ezt a kis földet már csak meghagyom a gyerekeknek.

A gazda már az 500 koronát is megfizette volna, amire aztán **Mausz József** kirukkolt egy ötlettel, amivel első díjat nyerhetne a szélhámosok olympiai versenyén:

— **Vász tu voász —** mondta nagy elhatározással — nekem van most egy pár forintom, hát pénzre nincs szükségem, hanem hogy te se károsodjál, én se veszszek éhen fizessd le nekem a vételárat 30 nap alatt.

— **Nagyon jól van, nagyon jól van.**

— **Ilyen formán nevéstéses áron adhatom a telket. Fizetsz nekem első nap egy krajczárt s mindennap ennek a dupláját.**

Schmidt Mihály magdöbbsant. Bolond ez az ember, vagy tréfál?

— **Nem értelek Szepe.**

— **Ejnye no! ma fizetsz egy krajczárt holnap kettőt, aztán négyet, majd meg nyolcizat. Érted már?**

— **Komolyan beszélsz?**

— **Itt a kezem, hunczfut aki megmá-sítja a szavát.**

Schmidt uram boldogan nevetett, s még meg is ölelte a szomszédját:

— **Nó hogy ilyen furcsa ember vagy; tudtam, hogy nagy hunczfut jár a lábodon, de ilyet!**

Aztán elmentek a jegyzőhöz és annak rendje-módja szerint, hivatalos, pöcsétes formában megcsinálták az adásvevési szerző-

dést, másnap pedig a markába nevetet Schmidt Mihály mikor az első krajczárt le-szurta. Csak a tizennegyedik napon nézett egy nagyot, amikor a számvetés szerint 8112 krajczárt kellett kiszurkolnia. Akor aztán elkezdett számolni, s kis hiba, hogy bele nem öszült mikor a harminczadik napra járó krajczárokat kiszámította:

— Jesszasz, hiszen nincs is annyi pénz a földön.

És a kifakadása a derék gazdának, a geometria haladvány szerint csaknem igazolható, amennyiben a furfangos paraszt számítása szerint a vételtől számított 30 ik napra nem kevesebb, mint 5 315 000 forint 32 krajczár esik a vételár fejében, vagyis forintokban ötmillió háromszáz tizenöt ezer forint és 31 krajczár.

Persze már a második héten beszűntette a fizetést, mire Mausz József a szerződésére támaszkodva; beadta a sommáskeresetet a gazdag Schmidt ellen az aradi kir. törvényszéknél. Az elsőbírság hosszasan foglalkozott a páratlan pörrel s végre is a fölperest elutasította keresetével.

Mausz József az aradi törvényszék ítéletét megfelelőbbé a nagyvárad kir. ítélőtáblához, s közben pörönkívüli egyezséget ajánlott ügyvédje után az alperesnek aki minden egyeszegei kísérletet visszautasított. A kir. tábla szüneti polzári tanácsa elé minap kerültek a pör aktái s a másodfoku bíróság, a törvényszék indokolása alapján — mely szerint az **ügylet ravasz fondorlattal köttetett** — helyben hagyta az első ítéletet s Mausz Józsefet szintén elutasította keresetével.

Társas-élet.

Szeged, a nagy magyar Szeged igazi virágos kertje az újabb irói nemzedéknek. A Dugonics-apó szülőföldjén nem csenevész, de kifejlődik a tehetség; ami nem is csoda, hisz több mint százezer magyar fészkel ott egy csoportban. De még kicsoda magyarok. Férfia, nője mézes virágszála a magyar erőnek. Délceleg, dolgos, derült... Ezek között élve még a legadázabb ellenségünk is megszeretné ezt a szép, eleven, vagyongyűjtő, családszaporító és barátságos, vendéglátó fajt, melynek a városa palotás város; tanyái pedig csipkés levelű szőlők között rejtőznek. A csókosajku menyecske-nek, a füttyös rigónak édes, mézes gohértüftü dusterítékre nevel ott a föld és gazda.

Nem is csodálható, ha ottan az iró-fajta ember is kedves tanyát talál és a Mikszáth, Pósa, Sebők, Gardonyi, Békefi, Kemecsey, Lipcsey, Iványi, Sas, Tömörkény, Gyöngyössy, Homok, Kisteleki, Dankó s meg a többi Szeged ligetjain nevelkedett irók nyomdokából dusan fakadnak a sarjadékok is, mint a Mórak, Farkas Antal, Domokos László, Szakács Andor.

Ennek a városnak, ennek a magyar népnek megvan az a csodás varázsa, amely irót boldog végzete odavezérelt, hogy azt soha nem felejt, hogy oda még talán a menyországba is kívánczik vissza; mert az a város olyan város, az a nép olyan magyar nép, hogy bűbájával képes virágokra fakasztani minden igazi költői lelket. És a kit egyszer Szegeden írónak ösmertek és fogadtak el, annak az írását a magyar földön máshol is szívesen olvassák.

Azért is mondom én, hogy a magyar írónak igazi virágos kertje Szeged.

A véletlen most itt Debreczenben is

összehozott néhány ilyen iró „embör“-t. A kik bár távol estek Szegedtől: belsőleg mégis a szegediekhez, a szegedi iró „embörök“-hez számítják magokat, visszavágyakoznak a szőke Tisza mellé, az erős, a nagy, a tiszta magyar városba, melynek népéről — annak idején — maga nagy Kossuth Lajos ösmerte el:

— Szeged népe! Nemzetem büszkesége!

A Szegedről Debreczenbe származott „embörök“-ek élén a koszorus költő, Szávay Gyula áll; mert a Mikszáthék, Pósaék, Békefiék erős gárdájának Szávay Gyula is egyik régi, törzsökös tagja; a ki még most is év-ről-évre Szegedre jár fiatalodni, felderülni és a Dugonics-társaság felolvasó ülésein ákác virág bokrétás üde költészetével a kedves szegedieknek áldozni, adózni. És ez a legkedvesebb áldozása, adózása Szávaynak; a miként hogy a szegediek is a magok kedves poétájának becsülik Szávayt, kinek a költés-zete olyan, mint az ákác fehérle, mézes virágai.

A másik szegedi „embör“ itt a poros Debreczenben Várady Károly főtisztelendőnk, a piarista főgymnázium tudós-iró igazgató tanárja. Most itt Debreczenben pihenteti a tollát, ott Szegeden a mosolygós arcú magyar pap tanár felolvasásait többször élveztek a Dugonicsok felolvasó-asztala mellől.

A mi szerkesztőseünk szurostollu, saját külön lengyelje, Rostkowitz Artur barátunk is Szegedről pályázott át. Versírásban, prózairásban avatott tollal ügyeskedik az Arthur ur, a kit azonban az ujsagírás mámorító szenvedélye mindinkább elhódít a pipacsvirágos Muzsától.

Alólirott is, noha hajdufi, hálásan, büszkén, szeretettel sorozza magát a szegedi „embör“-ök közé; a kiknek a debreczeni különtménye, sorstól hányt-vetett kis csapatja újabb szegedi erősitéssel gyarapodott, a debreczeni piaristákhoz áthelyezett Divényi Gyula barátunkban. A szegedi iró-társaságnak Divényi Gyula is igen kedvelt, igen népszerű tagja volt; a mi nem is csoda, hisz mint az a tiszamenti egyenes magyar táj, olyan derült, olyan nyílt, olyan természetes, a mi barátunk, a kit szeretettel üdvözlünk, e helyről és mint dolgozó társunkat is ajánljuk az olvasóknak. És ezzel most rekesztem is a „szegedi embörök“-ről az írást. Bar, higgyek el, mint a gyermek, ha mézes-csuporból torkoskodik, olyan jól esik nekem is, ha veletek foglalkozhatom Szeged és ti szegediek... Mert a magyar erőnek és a magyar költészetnek virágos kertje te vagy Tiszamenti szép óriásunk.

Szabad Hajdu.

UJDONSÁGOK.

Az új párt Nyiregyházán.

Az alakuló gyűlés.

Nyiregyházáról írja tudósítónk: A szombati fogadtatás után vasárnap kora reggeltől egészen az ülés megnyitásáig küldötségeket fogadott báró Bánffy Dezső Nyiregyháza város és Szabolcs megye részéről. A gazdák küldötséget Lovas-Kovács János, a kereskedőket Guttman Zsigmond, az ipartestületét Stoller enök, a rendezőbizottságot pedig dr. Zinner vezette a pártvezér elé. A 11 órára hirdetett ülést megelőzőleg ezekre menő közönség gyűlt össze a szálló előtt, a nagyterembe meg áll lehetett bejutni. A gyűlés elnökekül Beniczky Miksát választották meg, azután küldötség ment báró Bánffy Dezsőért, aki rövid idő

mulva a hallgatóság zajos éljenzése között a terembe lépett s helyet foglalt az elnöki emelvényen.

Bánffy beszédében a Debreczenben kifejtett programját fejtegetve, rámutatott arra, hogy a gazdasági önállóság kivívása most azért égetőbb mindennél, mert ha a tervezett, de törvényhozásilag még el nem fogadott tarifa alapján az olasz és német kereskedelmi szerződés létrejön, 1907 után menthetetlenül elvesz a még meglevő kisipar. Az ipari vámok nagy emelése Ausztriát védi, a mezőgazdasági vámok emelése pedig közvetlen haszonnal nem jár. Beszéde végén ajánlotta, hogy az új pártot egész Szabolcs vármegyére kiterjedőleg alakítsák meg és javaslatba hozta, hogy a megalakítandó párt elnökéül gróf Vay Ádámot, Szabolcs ősi nemzetségének ezen kiváló és független tagját, válasszák meg.

Bánffy beszédét követő hosszantartó, lelkes éljenzés és ováció lecsillapultával gróf Vay Ádám köszönetet mondott az őt ért kitüntetésért s felszólalással azzal fejezte be, hogy szavak helyett tetteket igér.

Az elnök ezután felkérte a vendégeket a párt programpontjainak a kifejtésére, mire Hock János nagy lelkesedéssel fogadott és zajos éljenzéssel honorált beszédben méltatta Bánffy programjának nemzeti jelentőségét, Gyórfy Gyula a program gazdasági részét fejtegette általános tetszéssel.

Végezetül Beniczky elnök szólott még s a szabolcs megyei és nyiregyházai új-pártot megalakítottak jelentette ki. A tisztikar megválasztása és a további teendők megbeszélése végett a párt folyó hó 21-én fog ülést tartani.

Az alakuló gyűlést négyszáz terítékű bankett követte, melyen az első felköszöntőt gróf Vay Ádám mondotta a királyra, majd pedig lendületes szavakban foglalkozván a politikai helyzettel, báró Bánffy Dezsőt köszöntötte fel. Bánffy gróf Vay Ádám beszédének politikai részét méltatta és poharát a szabolcs vármegyei új-párt elnökére, gróf Vay Ádámra emelte. Kelemen főbíró lendületes beszéde után Hock János a nyiregyházai mozgalom két oszlopos tagjára: Schlichter Gyulára és Katona Bélára emelte poharát. Katona Béla az érdemet magától elhárítva, Beniczky Miksát éltette. Ezután Lovas-Kovács János gazda lelkes hangú beszédben köszöntötte fel báró Bánffy Dezsőt, mint a magyar párt vezérét; ezen beszédre reflektáltak Gyórfy Gyula, Halmay Elemér, utóbbi elterve gróf Dégenfeld Józsefet, dr. Kőrössy Kalmánt, dr. Gyulai Mórt és Dienes Lajost, mint Debreczen, Szeged és Szatmar városok küldötteit. Ezután Kovács István táblabíró és Pröhle Vilmos mondottak felköszöntőt, akiknek Bánffy válaszolt. Kőrössy Kálmán Bánffy alvezéreit, elsősorban Hock Jánost és Halmay Elemért köszöntötte fel. Számos felköszöntő hangzott még el s a társaság kedélyes hangulatban egész a késő délutáni órákig maradt együtt. Este a vendégek tiszteletére vacsorát adott Schlichter Gyula. Az estélyen a város valamennyi előkelősége résztvett. Báró Bánffy Dezső és hívei még vasárnap este visszautaztak Budapestre.

— **Kinevezés.** A főispán a számvevőséghez számvevőnek Madarász Sándor pénzügyigazgatósági számtisztet nevezte ki.

— **Szabadságon.** Kovács Kálmán tb. aljegyző, aki a rendőrség bünyügyi osztályához van beosztva, ma kezdi meg 30 napi szabadságidejének kitöltését Feketehegyen.

Törlesztéses kölcsönök

földbirtokokra és házakra, előnyös feltétel, gyors és pontos lebonyolítással csakis a régebben fennálló **Ingtalan és Földhitel Forgalmi Intézet** nyújt, Debreczenben. Hunyady-u. 17. a vasuti állomástól egyenesen bevezető uton. Levélbeli megkeresésekre azonnal válaszol

— **Egy új falu alakulása.** Gerébi Pál, aki az idén és tavaly már két birtokát parcellázta és népesítette be apró családi hajlékkal, nem rég megvásárolta a sámsoni ut és a csapóker között fekvő 69 holdas majorsági földet s azt egészen háztelkekké készült felosztani 300—600 négyszögöles udvarokkal. Mi lesz a belvárosi háziurakból, ha oda kint a Vilmos huszárlaktanya megett rövid idő múlva 300, 350 lakóház épül fel egy tömegben? Mennyi telep a város körül! Mórictelep, Barcsaitelep, Kerestelep, Vidatelep, Biharitelep, Emerichtelep, Pataytelep és az ugyancsak most alakuló Szedláktelep. Megérjük, hogy végre az egész Debreczen felkerekedik és kiköltözködik a várost övező új telepekre. Még ez is jobb lesz az Amerikába való kivándorlásnál.

— **Elhunyt 48-as honvéd.** Meghalt megint Kossuth egy öreg katonája. A Debreczenben lakó öreg Szabó Jánost ma kísérték ki egyenruhás honvéd tarsai a szabadságharcot végig járt, összetépett selyemlobogó alatt a fémötöbe. Alig van nap, hogy ki ne düljön itt-ott az országban egy-egy ősz bajnok, aki vért hullatva harcolt a szabadságért. Lassanként megtérnek valamennyien Kossuthhoz, akinek itt a földön vitéz katonái voltak.

— **Dohánybevaltó új főnöke.** A helybeli k. dohánybevaltó hivatal vezetését Gartner Fülöp, kezelő már által vette. A tisztviselő társai s a társadalom által mindenütt közszeretettel lévő főnökben a gazdaközönység is olyan erőt nyer, a kinek egyéniségében a felsőbb hatóság intézkedését örömmel üdvözölhetni.

— **Gyász a Klobusitzky családban.** Az egyik legelőkelőbb, régi, magyar családban a Klobusitzky családban nagy gyász van. A család egyik kedves, ifjú urasszonya ifjúkora delén meghalt. A monostor-pályi Klobusitzky-kastélyban van felállítva a virágos ravatal. Klobusitzky Gézáné született Benedikty Melánia hunyt el élete 33-dik évében. Mély részvéttel közöljük ezt a hirt, mert a kedves urasszonyban az irodalom is egyik tehetséges munkását vesztette el. Az elhunyt urasszony „Melanie” név alatt irogatta bájos, költőies tárczáit, a melyekből lapunkban is közöltünk. A kedves, költői lelkű nemes urasszony részvételtől halálát a bánatos-család a következő gyászlevelen jelenti be:

Fájó bánattal telt vérző szívvel tudatják klobusitzky és zétényi Klobusitzky Géza mint férj, benedekfalvi Benedikty Lajos és neje kézdipolyáni Simon Mária mint szülők, klobusitzky és zétényi Klobusitzky Andorné, benedekfalvi Benedikty Alexandrine mint testvérek, a felejtethetlen drága, hű hitvesnek, szerető gyermeknek, jó testvérnek, szerető gyermeknek, jó testvérnek és rokonnak klobusitzky és zétényi Klobusitzky Gézáné szül. benedekfalvi Benedikty Melánianak életé 33 ik, boldog házassága hatodik évében, 1904. augusztus hó 7 én d. u. 2 és fél órakor hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. A megboldogult hült tetemei f. hó 9-én d. e. 11 órakor fognak a monostor

pályi családi sírboltban örök nyugalomra tétetni. Monostor-pályi, 1904. augusztus 7. Sógorai és sógornói: Klobusitzky Erzsébet férjével tiszaujhelyi Ujhelyi Tamással és gyermekeivel, Klobusitzky Mária férjével ludányi Bay Sándorral és gyermekeivel, Klobusitzky Andor fiával. Áldás lengjen drága hamvai felett! A temejést Kernáts „Kegyelet” tem. int. rendezi.

— **Katonai oxéllövő gyakorlatok.** A debreczeni 39. gyalogezred e hó 10-től 25 ik napjáig reggel 7 órától déli 12 óráig harcászati oxéllövészetet tart a katonai lötéren. A tanács felhívta a főkapitányt, hogy a jelzett napokra tegye meg a szükséges óvintézkedéseket.

— **Államsegély a városi múzeumnak.** Most hogy a debreczeni kulturpalota építése a nagy kölcsön felvételének megszavazása által biztosítva van: a kormány sem zárkózik el többé annak hathatós anyagi támogatásától. E jóakarathoz első jeleként kell üdvözlőnk azt az örömdetes hirt, hogy a közoktatásiügyi miniszter a városi múzeum számára, amely a kulturpalotában fog állandó hajlékot találni, ötszáz korona államsegélyt utalványozott. Együttal múzeumunkat a múzeumok és könyvtárak országos felügyelőbizottságának ellenőrzése alá helyezte. Ugy halljuk, hogy a múzeum rendezésére felkért Milesz Béla, a t. füredi múzeum igazgatója e héten érkezik ide és kezdi meg a még most ládákban heverő régiségek és egyéb tárgyak kicsomagolását a volt gazdasági intézetben e célra kiszemelt szobában.

— **Meghaltak.** Sinkó Mihály róm. kath. 12 hónapos, Sári Kálmán ev. ref. 11 hónapos, Halász Gábor gör. kath. 11 napos, Szabó Jenő ev. ref. 10 napos, Steier Róza r. kath. 1 hónapos, Váci Erzsébet ev. ref. 20 hónapos, Zimányi József r. kath. 2 hónapos, Püspök Zoltán ev. ref. 10 hónapos csecsemők, Kugyela Károly r. kath. 4 éves, Kovács Eszter ev. ref. 16 éves hajadon, Nagy Lajosné Csipke Eszter ev. ref. 42 éves, Botos Gusztáv ev. ref. 57 éves hivatalnok, Szentel Anna róm. kath. 18 éves hajadon, Szabó Ferenc ev. ref. 75 éves szegényházi ápoló, Ónodi Sándorné Mezei Julianna ev. ref. 65 éves.

— **Megszűnt állatjárványok.** A hortobágyi pusztának egyik veszedelme, az állatbetegség megszűnt. A hónapok óta tartó száj- és körömfájás elmúlt, miért is a tanács, Leidl Emil állami főállatorvos előterjesztésére hétfőn a zárlatot feloldotta.

— **Borotvával megvagdalt asszony.** Hétfői lapunkban közöltük már a hirt, hogy Burai János Simonfi-utcai lakos borotvával súlyosan megvágta a feleségét. A súlyosan sérült asszonyt délután hallgatta ki Mile Pál rendőrfogalmazó.

— **Szerencsétlenül járt kerékpáros.** Vasárnap délután hajmeresztő jelenetek voltak tanui a Péterfián járókelők. Tóth János asztalossegéd a Simonyi uton jött kerékpáron. A szembejövő szekér elöl ki akart térni és az

épen ott jövő kisvonat mozdonyához ütdődött. A mozdony csaknem az utközepéig kihajította a kerékpárost. A kerékpár összetört, míg Tóth János eszméletlenül terült el a földön és csak nagynehezen tért magához. Az egyik karján súlyos zuzódásokat szenvedett. A vizsgálatot megindították, terhel-e valakit felelőség.

— **Tűzek és a belügyminiszter.** Az országosan pusztító tűzek, melyeknek már több helyen egész falu áldozata lett, rendelet kibocsátására készítette a miniszter. A rendelet a megyék és a városok törvényhatósági első tisztviselőket hívja fel a tűz ellen szükséges óvó intézkedések szigorú megtartására. Különösen figyelmeztet arra, hogy a szalmaféleket nem szabad a belső telkeken tartani. A rendelet tegnap érkezett meg Hajdu vármegye és Debreczen törvényhatóságához.

— **Az öreg klarinétos búja.** Vigan voltak szombat este az „Aranyhajó”-ban, ahová bevetődött Bahotán Mihály öreg klarinétos is. Mikor látta, hogy áll a mulatás, elment a cimboráiért, hogy kimuzsikáljanak néhány koronát a mulatóktól. Két darab klarinétját az asztalon hagyta. Mire visszatért a cimborákkal, a 60 korona értékű klarinétok eltűntek. Az ismeretlen tolvajt, a kenyérkereső szerszámától fosztotta meg a szegény cigányt, a rendőrség nyomozza.

— **Gubások osatája.** Valami csekélység felett összekaptak Osváth István és Kálós Ferencz gubás segédek. A csata vége az lett, hogy Osváth a kezében levő vasdoronggal leütötte Kálóst, aki véres fejjel menekült haza.

— **Betörés.** Vasárnap éjjel ismeretlen tettesek kirabolták Nagy Sándor hentesnek a Garai és Jókai-utca sarkán levő üzletét. A betörők, akik a házbeli ajtajait eltorlaszolták, az ablak vasrácsait kifeszítették és úgy hatoltak be az üzletbe, ahonnan minden elvihetőt elemeltek.

— **Fodrász segédek gyűlése.** Vasárnap az Jhm-féle Hunyadi-utcai vendéglőben összejevetelt tartottak a fodrász segédek, amelyen szakgyesület megalakulását tárgyalták. Több hozzászólás után Horváth Sándor előadó indítványát elfogadták és héttagu előkészítő bizottságot választottak.

— **Tolvaj utitárs.** Fodor Károly munkás a szerűről jött hazafelé. Utközben hozzácsatlakozott Pálfi János nevű csavargó. A jószívű Fodor még pálinkát is fizetett a csavargónak, aki úgy hálálta meg a jólelkűségét, hogy felvágta a nyakában lógó harisnyaszárat és 4 korona 80 fillért, ráadásul pedig még a szeredását is ellopta. A káros a tolvajt a vásárban felismerte és elfogta.

— **Halál a dobzódás tanyáján.** Az egyik nyilvános mulatóban pénteken hajnalban összeesett hirtelen Sertel Anna nevű bukott leány. Első segélyben dr. Varga Emil kerületi orvos részesítette, aki megállapította, hogy a leány hiszterikus és a kórházba szállította, ahol aznap délben meg is halt a szép, szőke, szépségi leány. Nem igaz a hír, hogy a leány pezsgőt iszolt és táncolt.

Minden háznál szükséges

a ruhák tisztán tartása, a pecsétektől való megkímélése, mely tisztítás és javítás sehol sem eszközölhető jobban és olcsóbban, mint

MINÁRIK JÓZSEF

polgári és katonaszabó,
DEBRECZEN, Vár-utca 2. szám alatt
elsőrendű vegytisztító intézetében.

— **Elveszett 500 korona függő.** Szathmár és Debreczen közt a vonaton Berger Henrikné 500 korona értékű gyémánt függőjét elvesztette. A becsületes megtaláló jutalomban részesül.

— **Ha a kocsis részeg.** A kocsis józanon is durva, hátha még részeg is! Hüse Sándor kocsis vasárnap este a Magyar király előtt álló Horváth Mariát pityókos állapotban ölelgetni kezdte, majd mikor a lány ellökte és a lány anyja is tiltakozni kezdett a tolokodás ellen, akkor nekítámadt és az öreg asszonyt úgy gyomron rugta, hogy összeesett. A duhajkodásnak a rendőr votett végét, aki az izgága legényt bekísérte.

— **Vakmerő besurranó tolvaj.** Hétfőn délután 4 és 5 óra közt vakmerő tolvaj járt Ozory jogakadémiai tanár házában, amelynek kapuját véletlenül nem zárták be és ifju Ozory István óráját 100 korona értékben ellopta.

— **Kocsi a kivonat előtt.** Vasárnap a Dréher-sörcearnok előtt Goldstein Menyhért sámsoni gazdálkodó kocsija őrizetlenül hagyta. A lovak megindultak és a kisvasut sinei közé állottak a kocsival, éppen amikor a vonat jött. A vonat megállt így nem történt egyéb, csak a gazda kap majd birságot érte.

— **Felhívás.** A debreczeni első temetkezési egylet mint szövetséget összes tagjaihoz. A debreczeni első temetkezési egylet mint szövetséget, melynek elnöki igazgatója Vecsey Imre városi főjegyző, ügyvezető igazgatója Simon István ev. ref. tanító, ügyésze dr. Király Péter ügyvéd, pénztárosa Varjassy Gyula — igazgatósága utján felhívja a szövetséget összes tagjainak figyelmét, hogy Vértessy János 1904. évi június 20. napja óta a szövetségetnek nem eljárja többé és a szövetségeti tagoknál eljárni és tőlük pénzt fölvenni nincs joga. A szövetséget ezidőszerinti eljárja Katzert János, aki esetről-esetre meghatalmazást kap az igazgatóságtól pénzfelvételeire is. Intünk tehát mindenkit, hogy csakis Katzert János kezéhez fizessenek halotti és egyéb díjakat, mert aki másnak is fizetést teljesítene, a szövetséget igazgatósága és képviselősege azért felelősséget nem vállal. Debreczen. 1904. aug. hó 8. Az igazgatóság.

— **Szöktetés a lenczhezéből.** Ilyen cím alatt a „Budapesti Hirlap” az alábbi hírt közli hétfői számában. „Debreczeni tudósítónk a következő tökéletes esetről ad hírt: Az itteni lenczhezében megjelent tegnap egy elegánsan öltözött, harmincz évesnek látszó férfi s Pálfi Béla és Jenő lenczhezek iránt érdeklődött. A gyermekeket eléje kísérték s egyedül hagyták vele. Később mind a hárman eltűntek. A rendőrség keresi a szöktetőt és a lenczhezeket.” Utána jártunk a dolognak és megtudtuk, hogy a Budapesti Hirlap híréből egyetlen szó sem igaz.

— **Elfogott tolvajné.** Még február havában történt, hogy Boda Istvánné kut utca 48. szám. a lakosnő szobájából több kendőt 13 korona értékben ellopott Faragó Zsuzsa 24 éves újavárosi menyecske. A tolvaj, aki itt szolgál, a nagyerdőn páváskodott a lopott kendővel, amikor a káros felösmerte és rendőrral letartóztatta.

— **Veszedelemes ölelés.** E című hétfői hírnkre vonatkozólag Hajnal Péter hadházi ut 3 ik sz. a vendéglős levelet intézett hozzánk, amelyben kijelenti, hogy Pipó

István kocsisnak nem volt több pénze, mint amennyiért italt kért és nem ölelgette semmiféle leányzó. Lehet, hogy a pénzt mástul mulatta el Pipó és részeg fölvel nem tudja, hogy ölelgették ki a 7 koronáját.

— **Tolvaj legények.** A dinnyeföldjét kapálni ment Ecsedi István odakünn a határ árok partjára tette kabátját, melyben pénze is volt, pisztolyát és a magával hozott enni innivalót. Míg dolgozott, addig az árokpartról eltűnt a kirakott holmi. Ecsedi, amint a lopást észrevette, jelentést tett a rendőrségen. A csendőnök meg is lelték a tolvajokat, öt csapókeri legény személyében, kiknek ügye a törvényszék elé került.

— **Debreczeni birtokváltások.** Lókodi Sándor és neje Szilágyi Zsuzsanna veszik a pusztá halápi 60 sztkvben foglalt 4 hold 519 négyszögöl kaszálót Nagy Józseftől 540 kor. — Hajdu Zsigmond mint kis-korú gyermekei gyámja vesz a debreczeni 96 sztkvben foglalt Domb utca 17 számú házat Biró Gyuláné Nagy Zsuzsannától 22000 kor. — Balla Károly vesz a debreczeni 4507 sztkvben 1976—3 hrsza foglalt 1 hold 504 négyszögöl Postakerti szőlőt Demetovics Pál és neje Szilágyi Erzsébettől 12654 kor. — Ifj. Kovács Dániel vesz a debreczeni 3122 sztkvben foglalt 11 hold 980 négyszögöl ondódi földet Kovács Dániel és társaitól 9600 kor. — Tóth Istvánné, Kovács Julianna vesz a debreczeni 3122 sztkvben foglalt Vigkedvő Mihály utca 54 számú házat és 3 hold 900 négyszögöl ondódi földet Kovács Dániel és társaitól 12000 kor.

Nagy Sándor és neje Erdélyi Mária veszik a debreczeni 2773 sztkvben foglalt Sziv utca 7. számú házat és 5 hold 550 négyszögöl ondódi földjét Tóth Ferenc és társaitól 16800 koronaért. — Csiba Károly és neje Katona Julianna veszik a debreczeni 286. sztkvben foglalt Csillag-utca 67. sz. házat özv. Konez Mihályné Hernyák Emiliától 2000 kor. ért. áruházás czimén. — Domján Lajos és neje Kis Ágnes veszik a debreczeni 899. sztkvben foglalt Agárdi-utca 6. sz. házat Kohn és Jungreis czégtől 5400 kor. — Özv. Tisza Istvánné Bihari Julianna vesz a debreczeni 2819. sztkvben foglalt Boldogfalva-utca 16. sz. házat Kovács Józsefné Nyilas Zsuzsannától 6000 kor. — Bondon Károly és neje Bordás Lidia veszik a debreczeni 4525. sztkvben 8282/14. hrsza. foglalt 483 négyszögöl földet Barcsay Istvántól 2000 kor. — Barna Mihály vesz a pusztá nagy cserei 136 sztkvben foglalt 16 hold 805 négyszögöl kaszálót Mayor Bálint és neje Szabó Juliannától 4935 koronaért átraházás czimén. — Rác András és neje Jecs Juliannától vesz Tóth Mihályné Főris Julianna a debreczeni 1255 sztkvben foglalt Homok-utca 119 sz. házat 2200 koronaért. — Paksy Károly vesz a pusztá Bánki 25 illetve a pusztá Banki 158 sztkvben foglalt 11 hold 40 négyszögöl és 27 hold 1421 négyszögöl kaszálót Boros András és Boros Györgytől 10800 kor.-ért — Seres Károly és neje Fazekas Mária veszik a debreczeni 6554. sz. tkvben foglalt 5022/3. hrsz. 442 négyszögöl vargakerti szőlő özv. Faragó Bálintné és társaitól 2110 kor. — Dobi András és neje Bak Róza veszik a pusztá nagyhegyesi 70. sztkvben foglalt 3 hold tanya földet Tóth Gáboról 2400 kor. — Balogh Dániel és neje Szoboszlai Róza veszik a debreczeni 4839. sztkvben foglalt 224 négyszögöl Vargakerti szőlőt Helmezi István és neje Csire Mariától 2200 kor. — Duglyó Fülöp vesz a pusztá fansikai 56 sztkv. foglalt 11 hold 568 négyszögöl kaszálót Kafhi Imrétől 8800 kor. — Kovács Mihály és neje Guti Mária veszik a pusztá nagy Cserezi 118 sztkvben foglalt 10 hold 1050 n. öl kaszálót Gobei Józseftől 4800 k. — Hüse István és neje Kis Sára veszik a debreczeni 76. sztkvben foglalt 6 hold 150

négyszögöl ondódi földet Gen András és társaitól 5200 koronaért. — Forgács István és neje Varga Zsuzsanna veszik a debreczeni 8512. sztkvben foglalt 6 hold 422 négyszögöl ujosztásu földet dr. Mariska Györgytől 1000 kor.

— **Az elhagyott bádogganna.** Valami cselédleány elhagyta a Simonffi-utca a bádoggannáját, alkalmasint a katonája után ment. A rendőr meglátván az elhagyott kannát, bevitte a bűnügyi osztályra.

— **Fütyöl a rendőrré.** G. L. gépgyőzők kerékpárján nem volt csengő, amiért a rendőr megakart állítani, de a kerékpáros elvágatott és hátratordulván élesen fütyölt. Ez a fütyő nagyon bántotta a rendőrt és hogy a tekintélyén esett csorbát kiköszörlje, feljelentette a kerékpárost.

— **Elveszett karperecz.** Elveszett e hó 6 án a Máv. altiszi körnek a Bocskai kertben tartott multságán egy arany karperecz. Megtalálója a bűnügyi osztály iktatóhivatalában jutalomban részesül.

x **Állandó műiparú kiállítás** Mentze Henrik ujdonságok áruháza Piac-és Szentanna u. sarkán. Több ezer ujdonság érkezett alkalmi ajándékoknak u. m. háztartási cikkek, gyermekjátékok és műiparú különlegességek, melyek a legolcsóbb szabott árak mellett beszerezhetők.

x **Fenyőháza** fürdő mai számunkban megjelent hirdetésére felhívjuk olvasóink figyelmét.

TÁVIRATOK.

Az orosz-japán háborúról.

London, augusztus 8. A harcztéren nagy események történtek az utóbbi napokban, amelyekről a cenzura miatt nincsenek még egészen pontos értesülések. Az oroszok megváltoztatták a haditervüket és Liaojangon túl nem vonulnak vissza. Ampingnél megerősített hadállásokat a japánok elfoglalták. Hajcsöngtől keletre nagy csata volt. A japánok 268 oroszot elfogtak; a foglyok közt van Tavarin ezredes is. Liaojangban temérdek készenletet halmoztak össze az oroszok. A japán hajóhad a Liao folyón vonul felfelé, hogy a sereg operációit támogassa. A döntő ütközetet rövid idő alatt megvívják.

Port-Arthur ostroma.

London, augusztus 8. Csifuba érkezett orosz menekültek jelentik, hogy a japánok már egész közel vannak a városhoz, amelynek helyzete kétségbeejtő. Az oroszok kétségbeesetten védekeznek.

Berlin, augusztus 8. Az itteni „Lokalanzeiger” jelenti, hogy Port-Arthur parancsnoka, Stössel tábornok öngyilkossági kísérletet követett el.

London, augusztus 8. Az egyik japán czirkáló aknára futott és elsüllyedt, míg az orosz „Banán” hajó csak kisebb léket kapott és kijavították.

Felgyújtott tarló.

Nagyvárad, augusztus 6. Vaskóh biharmegyei község határában pajkos gyermekek felgyújtották a tarlót, amely 30 holdnyi területen leégett.

Az orosz udvar a csár ellen.

Páris, augusztus 8. A „Rappel“ híradása szerint az udvari körök nagyon el vannak keseredve Miklós csár elleurelytelensége miatt és trónjától megakarják fosztani, hogy az öcscsét ültesék a trónra.

Szilágyi Dezső szobra.

Budapest, augusztus 8. Gróf Hadik János képviselőházi beszédének hatása alatt Szilágyi Dezső szobrára Tátrafüreden megindult a gyűjtés. Tisza István 500 koronát ajánlott fel.

Plehwe merénylete.

Pétervár, augusztus 8. A merénylet kilétét még nem tudták megállapítani. A nyomozás így hónapokig is eltart. A felső körök nagyon el vannak keseredve a rendőrség ellen. Azt állítják, hogy ily körülmények közt a csár személye sincs biztonságban.

Hamispénz nagykereskedők.

Nagyvárad, augusztus 8. Nevezetes fogás történt Nagyváradon. Két nagyszabású szélhámost tartóztatott le a csendőrség. Ezek a szélhámosok hónapok óta fosztogatták Biharvármegye egész környékét. Jellemző, hogy még falusi birákat is sikerült becsapniok az elegáns, biztos fellépésű gazembereknek. Nagy mennyiségű hamis pénzt ígértek jámbor falusiaknak. Ezek a gazemberek pénzt vagy váltóért három akkora összeg hamispénzt ígértek a hiszékenyeknek, kiket vadonuj, igazi bankók felmutatásával csaptak be, hogy azok hamisított pénzek.

Ilyen módon Szabó Lajos és Tappasi József elegáns szélhámosok néhány ezer forintot csaltak ki pár hónap alatt. A csendőrség hosszas nyomozás után kiderítette a hamis pénz nagykereskedőket kijátszó szélhámosokat és Nagyváradon le is tartóztatott őket.

Schönerer a császár ellen.

Bécs, augusztus 8. A császár mariembadi utjával tervbe volt véve, hogy meglátogatja a csehországi Éger várost is. A nagy német párt vezére Schönerer, aki égeri diszpolgár, e hirre levelet irt a polgármesternek, a melyben kijelentette, hogy ha ez a látogatás megtörténne, lemond a diszpolgárságáról.

REGÉNY-CSARNOK.**Egy rendőr naplójából.**

János — a tolonczos.

Irta: Laky Imre.

12

[Tilos az utányomása.]

— Nincs hely a kocsiiban, ismeri maga az urat, gyalog is kinnehet.

— Már hogy én menjek gyalog, — kiált János indulatosan, — ez a szedett vedett nép pedig a kocsiiban? Olyan nincs.

— Ne okoskodjék, parancsolom, álljon félre.

— Ebnek parancsol, nem nekem. Job-

ban tudom én a törvényt, mint a kapitánya. Nekem kocsi dukál!

— Majd megmutatom mi dukál kende- nek.

Ezzel az ellenőr intett két rendőrnek, azok kitessékelték a zugolódót a többi közül s János ott maradt. Amint a távozó kocsi dübörögni kezdett, szilaj dühvöl tört ki János uram.

Káromkodott, hadonászott, utóvégre is kényszer zubbonyt kellett ráadni.

Pár óra mulva lecsilapodott, megnyugodott. Átvette a rabkísénő levelét s mint a kezes bárány ment kíséret nélkül a toloncz házba.

Nyakasságát igen megbánta, mert elkéste az ebéd idejét s korgó nyomorral kereste a boldogok álmát.

Ettől fogva ezt a kapitányságot kerülte, mint az ördög a tömjént. Megvetette.

Annak a kerületnek a rendőreit még köszönetre méltatta, pedig ismerte jól valamennyit.

Semmi sem új a nap alatt és semmi sem tart örökké, mondá Ben akiba, ki nagy próféta vala.

Nagy eset történt a tolonczczal.

János ép hatvan napi szabadság folytonossági hiány után kiszabadult. Hideg tavaszi nap volt. Megjósolta, hogy nem marad el soká csak más napig. Egyik rendőr egy koronát adott át neki, hozzon a városból fél kiló paprikás szalonát. János nagy mestere volt a bevásárlásoknak, ismerte a legjobb forrásokat.

Átvette a koronát, s ment.

A tolonczház lakói, különösen a Koronában érdekeltek várták másnap, hogy János ur — már vagy kocsin, vagy gyalog, be fog állítani.

Sok vendég érkezett, de a várvavárt nem jött meg se az nap, se másnap, se harmadnap.

A koronás rendőr nyugtalonkodott legjobban, nem annyira János elmaradása, mint a korona érezhető hiánya miatt. Telefonon kérdezi az összes kapitányságokat, mi hir Jánosról? Sehol semmi. Mintha a föld elnyelte volna. Ha nem a tolonczházban lakott, ugy egy pinczelakásban volt a Herberge. Oda is elment. Két hónap óta nem látták.

Már-már azt hitték, a Dunába fult, mikor ötödnapra az Őrszobába a koronás rendőr czimere ákom-bákom öklömnyi betűkkel következő levél érkezett:

Sürgős!

T. Nagy 75. József biztos urnak

Pesten

a tolonczházban, Mosonyi utcában.

„Ne gondoljon azért semmi rosszat. Ugyan éheztem is, de a korona itt van a csizmám talpa hasadékában. A jobbikban. Valami nagy gyalázatosság esett velem. Akkor este a Soroksári-uton Gabalyánál kihajigáltam két pipistát, gyűjt egy reguta reudőr, mondok neki: kísérjen be. Azt mondja rá, ő nem kísér, menjek haza, vagy menjek a pokolba, de őt ne szekirozzam. Szesz is volt bennem, indulat is, megmondtam mit gondolok a regutalekiről. Azt is megmondtam ki vagyok én, heába, nem ismert, sőt még igen megharagudott amint okoskodtam vele, aztán képen törült, osztég ott hagyott. Már nem lehetett sehova menni, hűvös volt, a menhely is zárva volt, mentem egy másik rendőrhöz.

Elmondtam neki az esetet, de nem panaszképen mondom, hogy kísérjen be, az is reguta volt, nem ismert, az is igen leszidott, képen ugyan nem ütött, de faképnél hagyott. Nagyon bántott ez a dolog, mert dukál nekem, ha azt mondom, hogy kísérjen be, hát hogy bekísérjen. Bubánatomban az a szerencsétlen gondolatom támadt, mert valahányszor Gabalyánál iszom, mindig is

valami rossz én, hogy elmegyek vidékre tolonczosnak. A Ferencvárosi pályaudvaron átmásztam e kerítésen, s a rendezőnél felmáztam egy szenes kocsi tetejére. Elnyomott az álom, s fényes reggel volt, mikor valami állomáson felébredtem. Lepislantok, hát olvasom, hogy Szolnokon vagyok. A mint mászok lefele valami rendőrnek sem nevezhető komtabler féle nyakon ragadott, s vitt be a városba, Azóta itt tartanak, azt mondják megállapítják, hogy idevaló illetőségemet. Kihallott már ilyen!

Hiába mondom, hogy én magoknál lakok, nem hiszik, nem eresztenek, csak egyre vallatnak. Nagynehezen sikerült ezt a levelet megírni. Egy pesti tolonczos viszi magokhoz. Ha megkapja, jelentse a nagyságos urnak, hogy szabadítsanak ki innen, mert ha ezek a bakterek kisütik rám, hogy én idevaló vagyok, s becsuknak a dologházba, akkor én a nadrágszíjamra kötöm fel magamat. Ez pedig magának is baj, akkor oda lesz a koronája, mert nem lehessen tudni ki találja meg a csizmám talpában a hová eldugtam. Csak igyekezzenek hát becsületes kiszabadításomra. Tisztelettel vagyok mindnyájuk iránt, meg a nagyságos ur iránt

János, a tolonczos.

U. i. A bagót se gyűjtsék addig másnak.

(Folytatjuk.)

Fényképező gépek, lemezek, filmek, előhívó és rögzítők, aranyfürdők, cartonok dus választékban gyári áron részletfizetésre is kaphatók

BORSOS KATÁNÁL

DEBRECZEN, városház épület.

Tanítás és sötétkamara használata díjtalan.

Fenyőháza.

A m. kir. kincstár tulajdonát képező vizsgyógyintézet klimatikus gyógyhely és nyaralótelep, 10 percnnyire fekszik a Kassa—Oderbergi vasut hasonnevű állomásától, a Vág jobb partján, a Kárpátok „Fátka” nevű hegycsoportjának alján, 450 m.-nyire a tenger színe felett. A telepnek a modern hydrotherapia kivánalmainak megfelelően berendezett, dr. Saád Andor kincstári orvos vezetése alatt álló vizsgyógyintézet, öt kincstári szállodája, fényes ét-, gyógy-, zene- és játszótérrel, kávéházi helyiségei és tágas verandái vannak. Az összes helyiségekben villamos világítás. Az épületek mind vízvezetékekkel, az egész telep vízzel öblített szennyvízcsatorna hálózattal van ellátva. A telep északról magas hegyek által védett fekvése miatt enyhe éghajlatu, levegője a körülötte elterülő, nagykiterjedésű fenyvesek által tisztítva pormentes és ózondús. A telepről minden irányban jól gondozott kocsi- és gyalogsétautak vezetnek, összesen 22 km. terjedelemmel. Több lawn-tennis és croquet-pálya áll a közönség rendelkezésére; megtekintésre érdemes a 22 km. hosszú villamos erdei vasút és az új villamoserőre berendezett műfűrész.

Az idény május hó 15-től október 31-ig terjed, a szállodák azonban, valamint a helyben levő postas távirdahivatal egész éven át nyitva vannak.

Az előkelő kényelemmel berendezett szobák ára a főidény alatt [jul. és aug. hó] 2—6 korona. Teljes ellátás [pensio] még pedig reggeli, ebéd, öt tál étel s vacsora két tál étel 4 kor. 60 fill. [Egyszerűbb] ellátás 3 kor. Table'hote öt fogással személyenként 2 kor. 60 fill., külön asztalnál terítve 3 kor.

Az elő és utóidény alatt a szobák ára legalább 7 napig tartózkodó vendégek számára 50%-al olcsóbb. Ugyanakkor teljes ellátás 2 koronától fölfele kapható.

A telepen 22 magánvilla van, melyek egyné melyikében családi lakások konyhával is bérelhetők Nyaralótelkeket olcsó árért a m. kir. kincstár az el Prospektust küld, felvilágosításokkal szivesen szolgál

Jáhn Nándor,

kincstári bérle.

Apró hirdetések.

10 szögig 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A egkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Irodai munkákban jártas szép írással bíró leány felvétetik Békés Emilnél Barna-utca.

Elköltözés miatt eladó 4 szoba és konyha, finom alig használt berendezése. Czim a kiadóban.

A volt Vadász Emil-féle szálló telep 600 négyszögöles, parcellánként eladó. Értekezhetni Szediák Józseffel az Átkosföldi szálló telepen. Telefon szám 192.

Két szép, teljesen új íróasztal olcsón eladó. Czim a kiadóhivatalban.

Egy jó karban levő zongora jutányosan eladó. Baross-utca 10.

Képes levelező-lapokat áruló kereskedők gyelmébe! A Komáromi féle csödhöz leltározott nagy számú és nagy választékú képes levelező lapok — helyi érdekek — feltűnő olcsó áron lesznek kaphatók. Előzetes megrendeléseket a Kossuth-utca 6. szám alatti üzlethelyiségben már most is elfogad a tömeggondnok.

Fiatal segéd felvétetik Gerstner Kálmán fűszerkereskedésében Debreczen, Széchenyi-utca.

Legolcsóbb biztosító. Egy egész család életbiztosítását nem az „Adria”, sem a „Gresham” irodája, de **Gondy és Egyéy fényír-dája** eszközli. Egy egyszerű díj lefizetése mellett adnak egy sikert, családi csoportképet. A szülők nagy aggodalma elléven háritva, nyugodtan láthatnak napi teendőjük után, mi magában fél életbiztosítás.

Rákóczi és Kuruczokról című füzet 20 fillér leszállított árban kapható a kiadóhivatalban.

Építkezésből kimaradt 2 pár vasajtó olcsón eladó Nemzetőr-utca 1. sz. a.

Eladó birtok és szeszgyár. Egy 1200 katasztrális hold kiterjedésű, kitűnő minőségű birtok, melyen a legjobb karban lévő gazdasági épületeken kívül egy mezőgazdasági szeszgyár van, évi 2000 hectoliter termelés és hectoliterenként 10 korona refactióval, 50 katasztrális hold dohánytermelési engedéllyel eladó. — Hol és kivel lehet értekezni? megmondja a kiadóhivatal.

Külön bejárata, csinosan butorozott szoba egy vagy két ur részére kiadó Nemzetőr-utca 1. sz. a.

Eladó vegyes kereskedés, forgalmas, vasúti dohánybeviteli hivatalhoz vezető fő-utczán örökáron, telek és mellék épületekkel Hajdu-Dorogon. Értekezhetni Barna Mihály kereskedővel Hajdu-Dorogon 874. sz. alatt.

Tisztelettel van szerencsém a nagyérdemű közönséggel tudatni, hogy saját termésű **székelyhídi boraim** árusításával saját házámban levő

Köröskényi Antal

fűszer-, bor-, és csemege kereskedőt biztam meg, ahol tisztán kezelve hordó és liter számra a legjutányosabb árban kapható.

Azonkívül árusítja a **Győrffy Aladár** ur borait és több más faj borokat 24 krtól feljebb.

Tóth Sándor

bortermelő

Hunyadi-utca 26. szám.

Gép- és malom tulajdonosok és szakiparosok figyelmébe!

Tisztelettel tudatom, hogy műhelyemet kibővítettem és több új géppel is felszereltem, többek közt

vasaszterga- és vasgyalu géppel

eddig ez utóbbinak Hajdumegye közönsége nagy hiányát érezte, mert minden csekély munkát Bpestre kellett küldeni gyalulás végett.

Továbbá eivállalok mindenféle **gép-részek** ujonnan készítését vagy javítását, **szerszámgépek** készítését.

Ajánlom új találmányu és szabadalmazott vasszerkezetű és felünyomásu

borsajtóimat és szőlőzúzóimat

mely az eddigieket teljesen felülmulja.

A borsajtó **fatányérral** van ellátva, úgy hogy a mustlé vasrészekkel nem érintkezik s ez által a bor későbbi megfeketedése meggátolódik. A törkölyt egy darabban lehet kivenni.

Raktáron minden nagyság nagy választékban.

Elvállalt munkát felelősség mellett pontosan és a lehető **legolcsóbb árban** teljesítek.

Szíves pártfogást kérek, tisztelettel

PREIZLER MÓR

műlakatos és gépjavító műhelye

DEBRECZEN, Deák Ferencz-utca 22.

Háromszori bekenésre megszabadul kellemetlen lábizzadásától. Egy korona ellenében (tiz levéljegy) bérmentve küldi Riesz gyógy-szerész, Halas.

A legnagyobb vállalat a látványosságban össze nem tévesztendő hasonló utánpótlással.

Saját felvétel és saját vetítógép. Először látható: Debreczenben, a Vásártéren csak pár napig **mindennap a**

BIOSKOP

egy javított és kitűnően átdolgozott Kinematográf.

E készülék Párisban az 1900. évben a Grand Prix-vel lett kitüntetve. 500 lámpafénynyel. 6 ivlámpával van kivilágitva; e vállalat 5 hónapig Berlinben, 6 hónapig Triesztben, 6 hónapig Gráczban, 6 hónapig Budapesten stb. nagyobb városban óriási feltűnést keltett. Allandó szerződése Budapesten. Naponta új képek az orosz-japán háborúból. Helyárak: Zártszék 80 fill., I. hely 60 fill., II. hely 40 fill., III. hely 30 fill. Iskolák és egyletek tömeges megjelenései tekintetbe vétetnek és kedvező belépti-díjban részesülnek. Előadások naponta este 7, 8, 9 órakor. Vasárnap- és ünnepnap 3 órától óránként. Villanyvilágítás saját 20 lóerejű gőzgépével.

Műsor:

Agusztus 9. 1. Szerelmi kaland. 2. Örökös usztatása. 3. Budapesti életkép. Saját felvétel. 4. Átváltozó művész. 5. Dráma a tenger fenekén. 6. Művész látomány. 7. Kirándulás Olaszországba. 500 m. 8. Utolsó urnapi körmenet Bécsben. 9. A világ legjobb tornászai. 10. A meglopott Amor. 11. Jouville panoráma. 12. Ó, az a fog. 13. Divatos keringő. (Szinezett.) 14. Családi örömök.

Napi műsor végén minden nap az orosz-japán háborúból két képlet lesz bemutatva.

Minden hétfőn és pénteken este 9 órakor előadás csak urak részére. Ezen előadáson Dojen tanár operáció műtétei lesznek bemutatva és ezen az előadáson csakis felnőtt férfiak vehetnek részt, mérsékeltlen felemelt helyekkel.

A kinematográf egy fonográfval van összekapcsolva, mely a leghíresebb énekesek és énekesnők dalait és híres komikusok kupléit adja elő. Ezen élő mozgófényképek a közönség legnagyobb érdeklődését és figyelmét kéri.

Miután ezen vállalat a legmodernebb stilben ven berendezve és főtörékvésem a legújabb és legtökéletesebb ujdonságokat hozni, mely ujdonságok a mai napi műsorral bemutattnak. — Számos látogatást kér

kiváló tisztelettel

Narten György,

tulajdonos.

A Maradék Áruház olcsó árakban utólérhetetlen.

Mindenkit kellemesen érint az a szépen összeválogatott rőfös- és rövidáru raktár a mi a „**Maradék Áruházban**” van.

De különösen most **fehér és színes batisztokban, delainek, cretonok, divatos csipkék és hozzávalókban** felülmulhatatlan a raktár.

Paplanokban meglepő szép választék. 1 méter Taft selyem 49 kr. MARADÉK ÁRUHÁZ

Ranunkel-ház, Bika szálloda mellett, szembe a Tisza palotával.